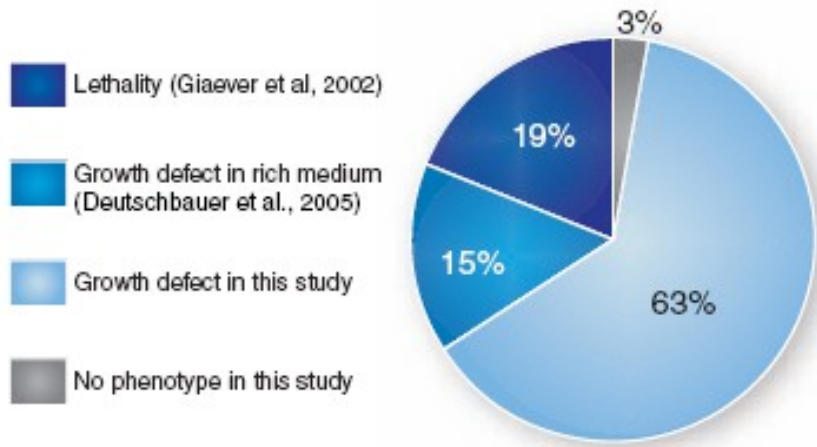
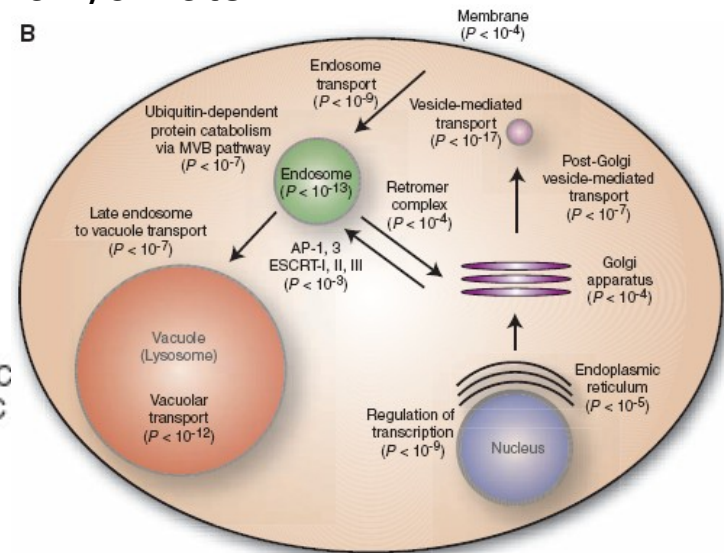
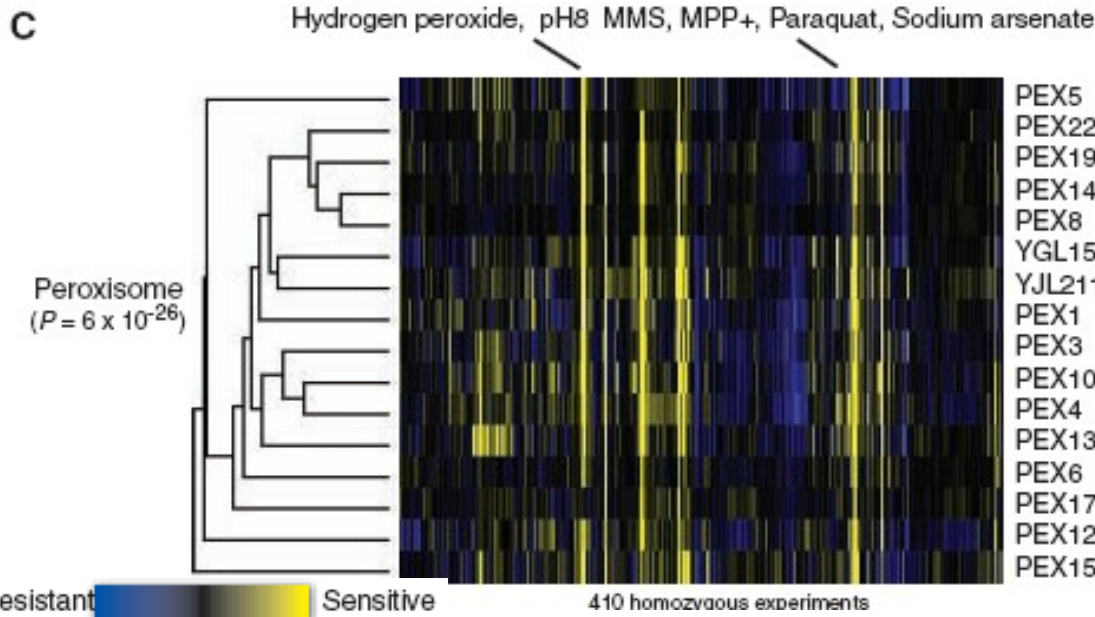

~ 6000 heterozygotních delečních kmenů
 ~ 5000 homozygotních delečních kmenů (+ ~ 1000 esenciálních genů)
 (neesenciální – růst za specifických podmínek nebo redundantní procesy)

- Testováno ~400 malých molekul a stresových podmínek (-aa ...)
- Celkem provedeno ~ 6milionů testů
- multidrug resistance (MDR) pokud byl gen potřebný pro resistenci vůči >20% z testovaných látek

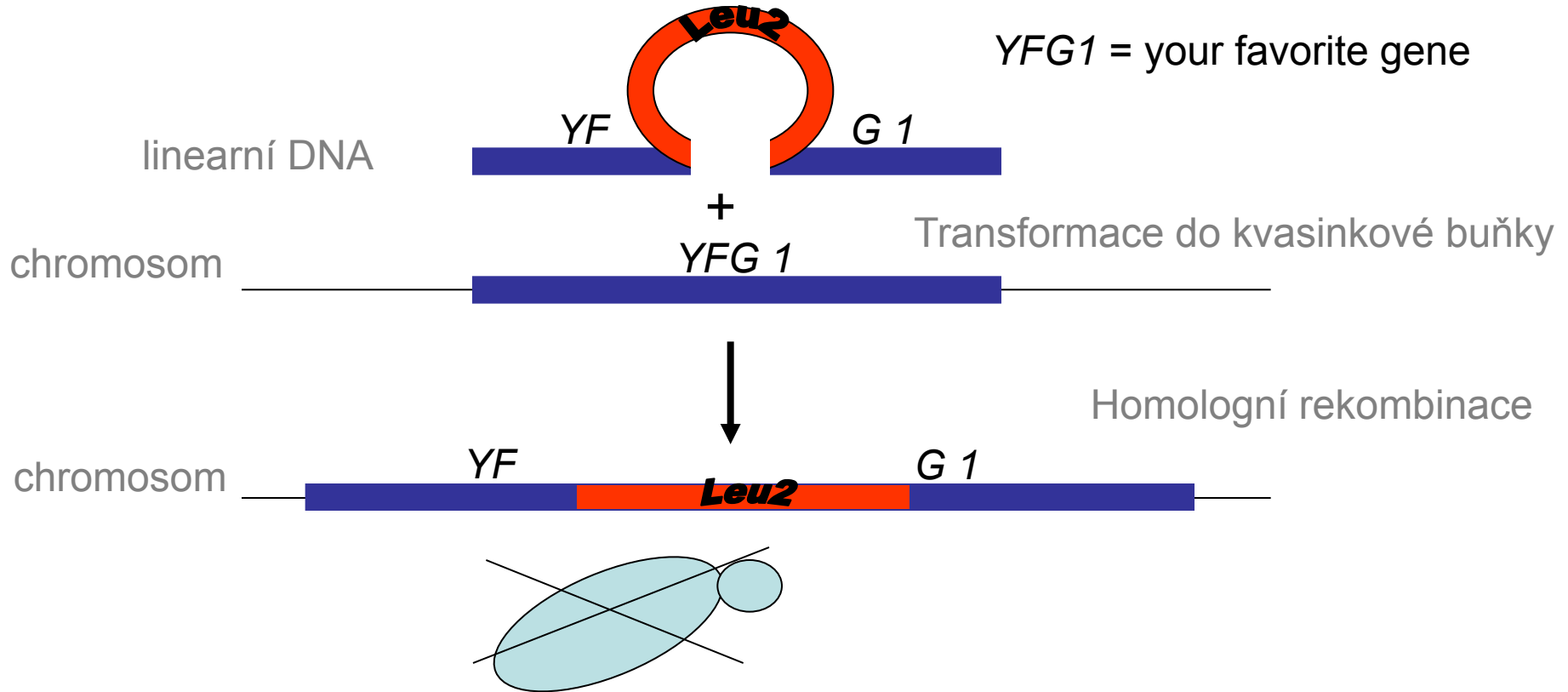
- Podobné profily svědčí o funkční podobnosti

Science 320 (2008), p.362

Příprava mutant

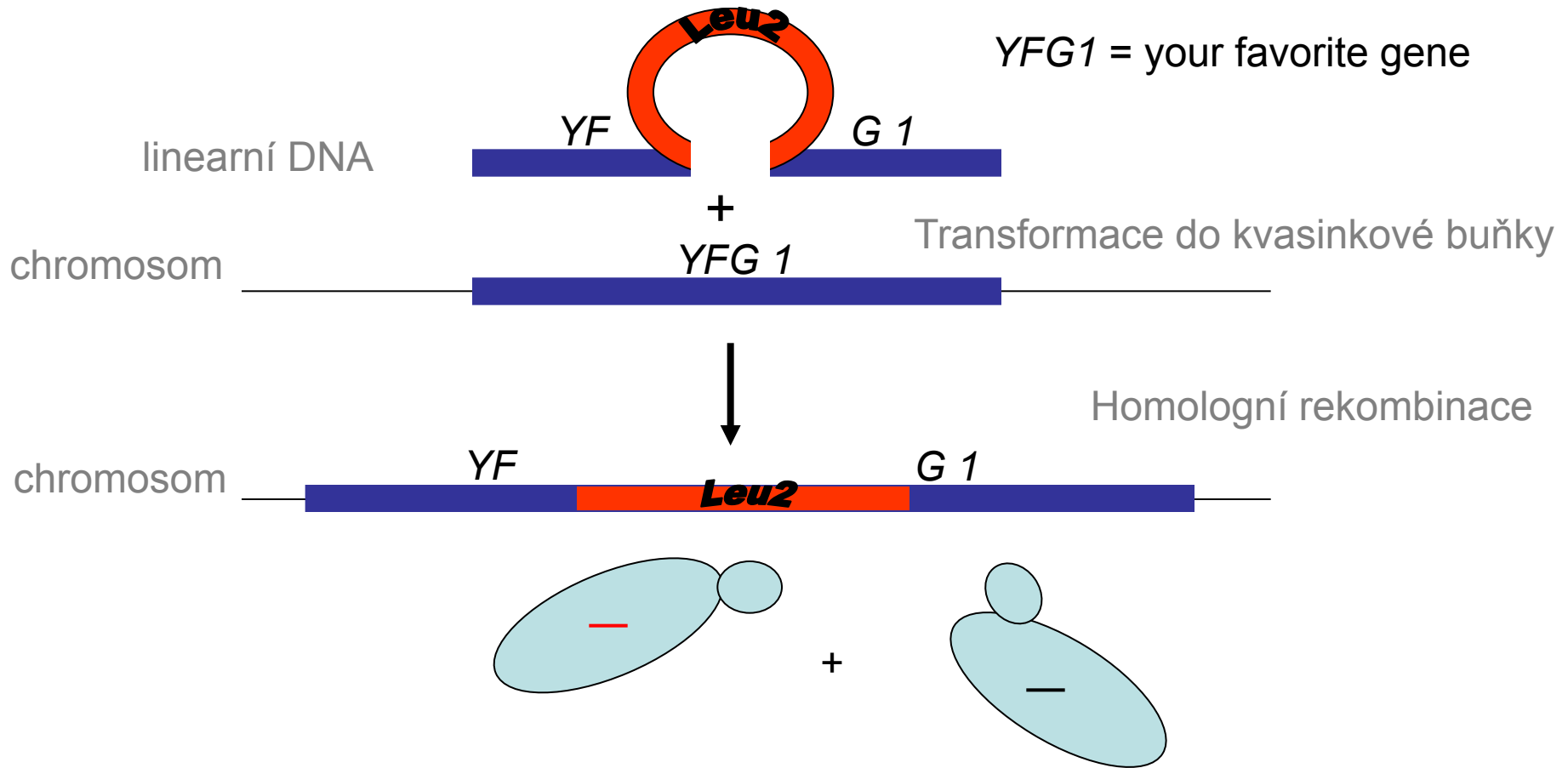
- Studium funkce genu – fenotyp delece či mutace
  - esenciální/nezbytný gen = smrt – plasmid nebo mutanty

-V případě esenciálních genů je diploid transformován plasmidem s exprimovatelným wt genem – po jeho vypnutí se sleduje „terminální fenotyp“
-Pro sledování terminálního fenotypu jsou však lepší „kondicionální mutanty“ tj. teplotně (nebo chladově) sensitivní mutanty

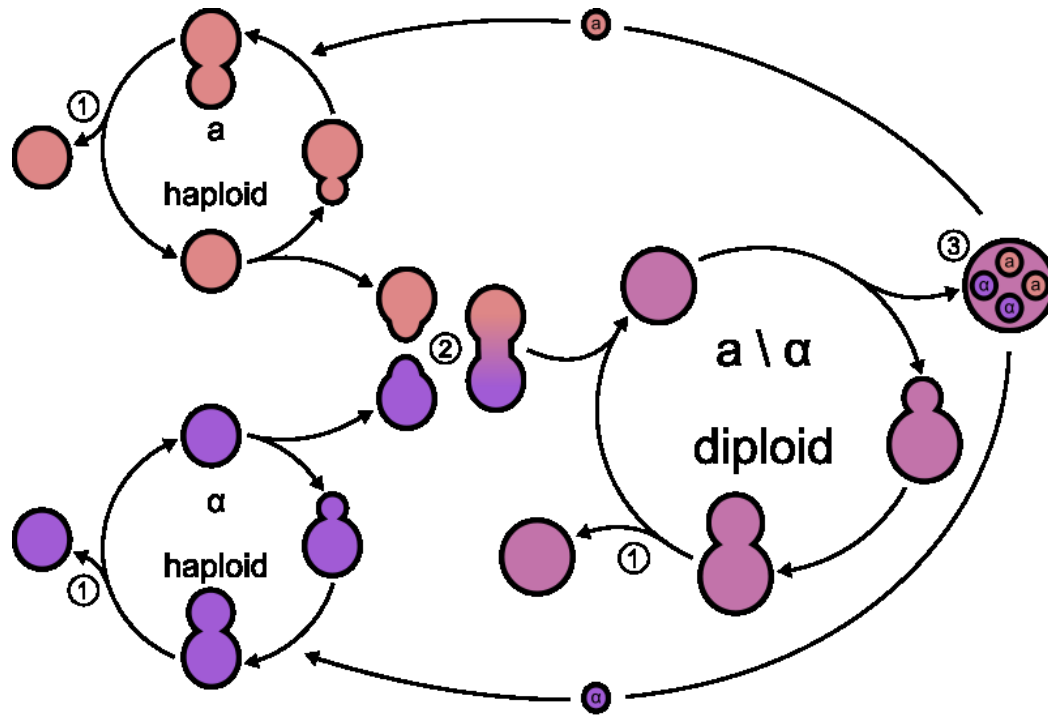
Příprava mutant

- Studium funkce genu – fenotyp delece či mutace
  - neesenciální – křížení tj. hledání funkčně příbuzných genů

- Křížením a následnou tetrádovou analýzou lze získat informace o vztazích mezi geny

Životní cyklus *S. cerevisiae*

- Deleci či mutaci lze provést v haploidní či diploidní buňce

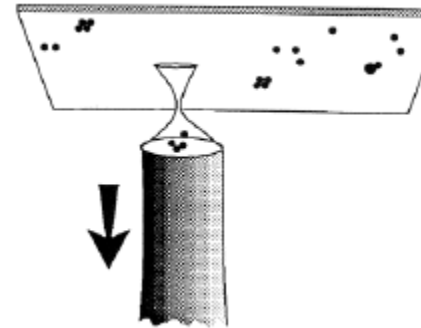
- v haploidní buňce hrozí suprese defektu proto je lépe používat diploidní buňky (druhá kopie zůstává nezměněná)

- lze připravit dvojitýho mutantu křížením haploidních mutantů a poté sporulací diploida a tetradovou analýzou

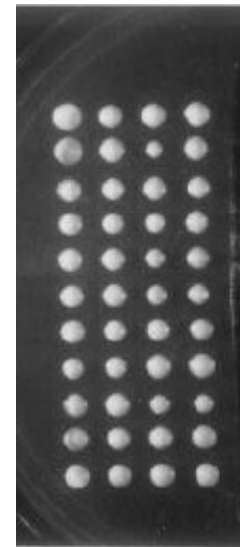
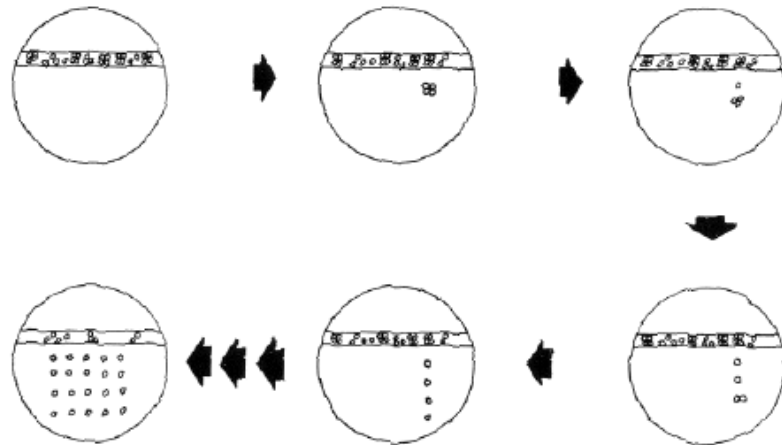
- pouzdro spory je třeba rozrušit a pomocí mikromanipulátoru získat jednotlivé haploidní buňky (lze provést i tzv. random sporulation)

Sporulation medium	Components	Composition
Presporulation ^d	0.8% Bacto-yeast extract 0.3% Bacto-peptone 10% Dextrose 2% Bacto-agar Distilled water	0.8 g 0.3 g 10 g 2 g 100 ml
Sporulation ^b	1% Potassium acetate 0.1% Bacto-yeast extract 0.05% Dextrose 2% Bacto-agar Distilled water	10 g 1 g 0.5 g 20 g 1000 ml
Minimal sporulation ^f	1% Potassium acetate 2% Bacto-agar Distilled water	10 g 20 g 1000 ml

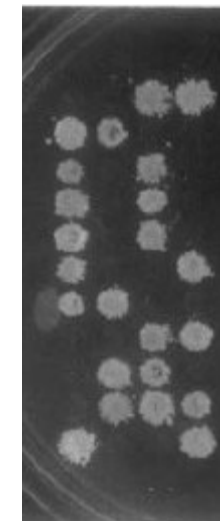
Tetrádová (genetická) analýza

Esenciální gen

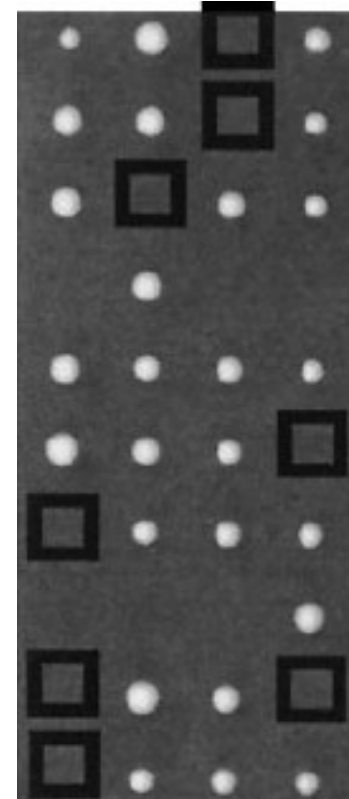
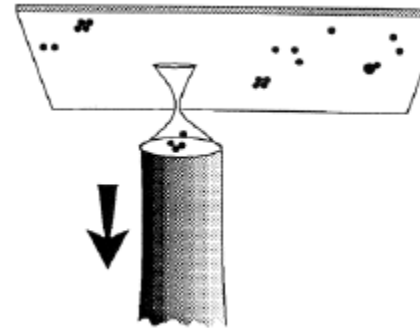
YPD

Selektivní médium
(SD-Trp ... testy)
Segregace 2:2

A a A A
A A a a
A a A a
...

Tetrádová (genetická) analýza

Synteticky letální

Ab aB Ab aB
Ab AB aB ab

...

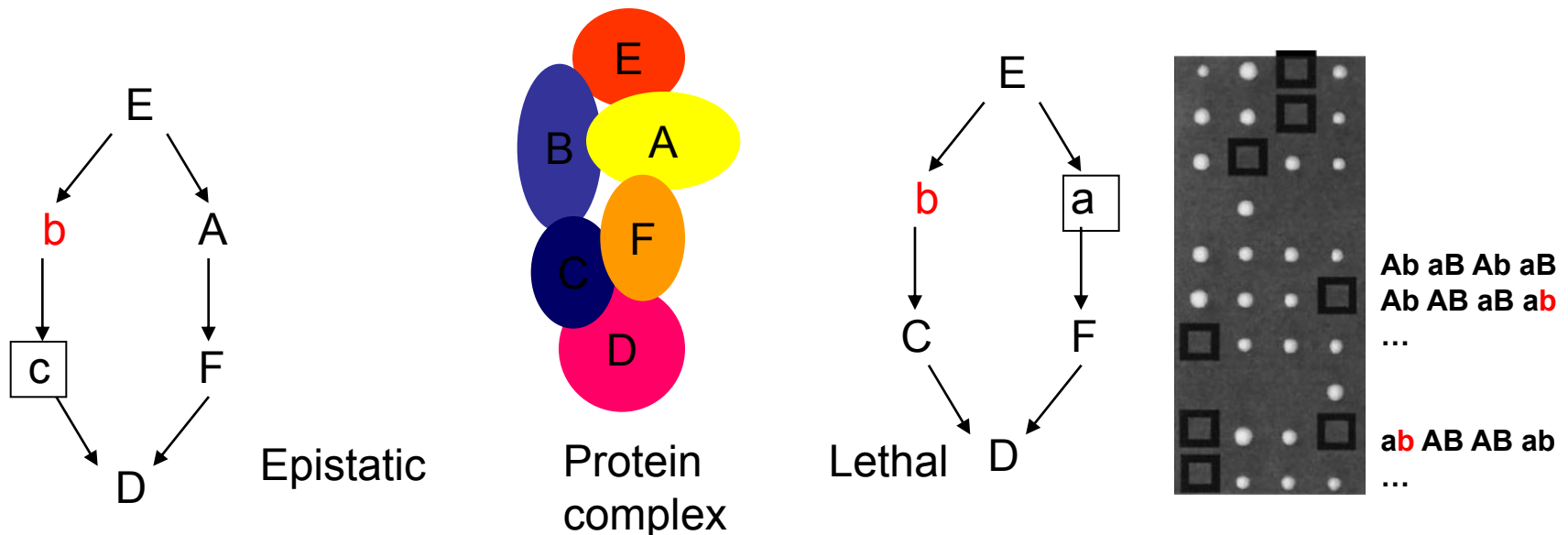
ab AB AB ab

...

Dvojité mutanty – funkční příbuznost

Křížení haploidních kmenů (cílené na určité již známé geny/mutanty) a následá tetrádová analýza nebo mutageneze haploidního kmene pomocí hydroxylaminu (hledání příbuzného genu) ...

Po křížení může mít výsledný haploidní kmen buď stejný fenotyp (epistatic, **bc**) jako původní kmen nebo aditivní (neschopný růstu – synteticky letální, **ab**)

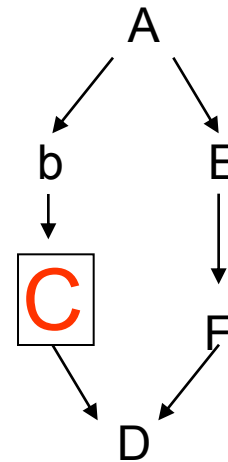
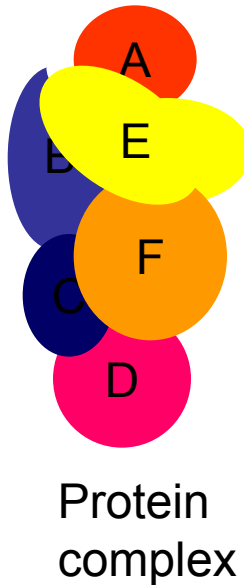
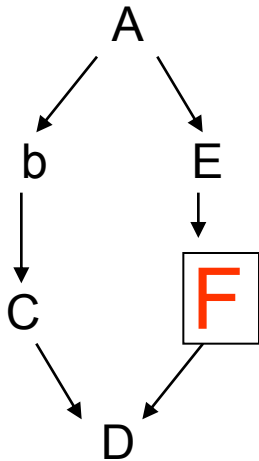
Hledání (screening) letálního mutanta – mutageneze kmene s vypínatelným plasmidem (promotor nebo FOA)

Supresory

Supresory potlačují původní fenotyp – mutace téhož genu „napraví“ původní

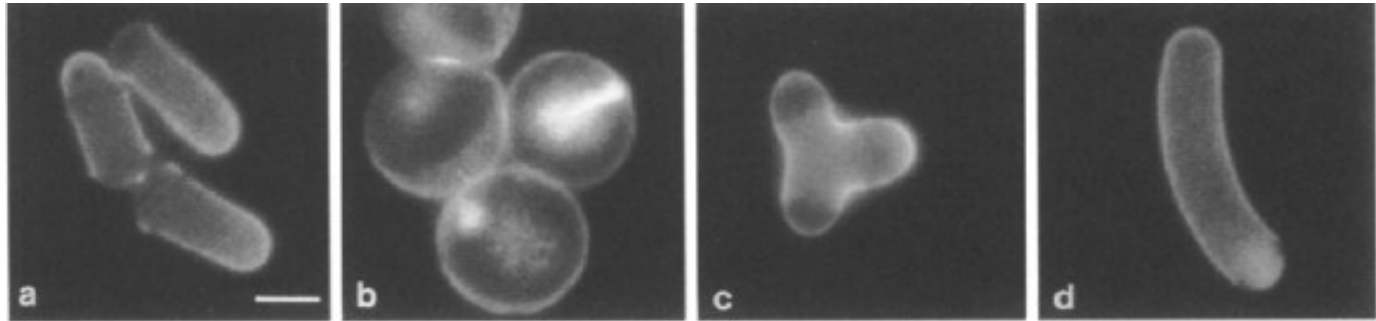
interakci

- mutace sousedního (protein) zesílí oslabenou interakci
- nadprodukce proteinu z paralelní dráhy
- nadprodukce proteinu z téže dráhy

- mutagenese *S. pombe* – hledání ts mutant (55 000 kolonii) s defektní morfologií – našli 64 kmenů (3 druhy defektu: 51 kulatých=*orb*, 8 tip elongation aberrant=*tea*, 5 banana=*ban*)

- z 51 *orb* mutant křížených s WT segregovalo 43 v poměru 2:2 tj. jeden gen (8 sterilních), „linkage analysis“ mezi mutantami ukázala 12 *orb* genů (skupin – Tab. I) ... vztahy mezi nimi (**synthetic lethality**) a známými geny (**multicopy suppressor**)

Table I. *orb* Genes

Gene	Alleles	Synthetic lethality	Close linkage ⁺	Multicopy suppression
<i>orb1</i>	6 (3 ⁺)	<i>orb2, orb6</i>		
<i>orb2</i>	2 (4 ⁺)	<i>orb1, orb6</i>		
<i>orb3</i>	1 (1 ⁺)			
<i>orb4</i>	12 (1 ⁺)		<i>sts5⁸</i>	<i>pck1⁺, pyp1⁺</i>
<i>orb5</i>	2 (2 ⁺)			
<i>orb6</i>	4	<i>orb1, orb2</i>		
<i>orb7</i>	1		<i>cwg2^l</i>	
<i>orb8</i>	6	<i>orb9, orb11</i>		
<i>orb9</i>	1	<i>orb8, orb11</i>		
<i>orb10</i>	4			
<i>orb11</i>	2	<i>orb8, orb9</i>	<i>cwg1^{ll}</i>	
<i>orb12</i>	2			<i>pck1⁺, pyp1⁺, ras1⁺</i>

Cloning the Wild-type Gene by Complementation

Transform a *MAT α yfg1 ura3-52* strain with a YCp50 library.

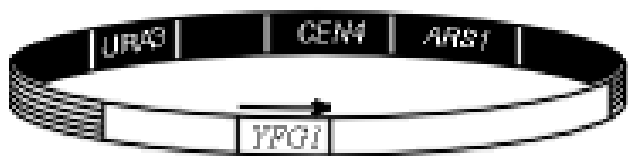
Isolate Ura⁺ transformants and score for Yfg⁺

Yfg⁺

Recover the YCp-*YFGI*⁺ plasmid in *E. coli*

Analyze the plasmid by digestion with restriction endonucleases and DNA sequencing

Ověření pravosti (mutant+delece)

Mutant Isolation

Mutagenesis of a haploid *MAT α* strain

Detection of Yfg⁻

Yfg⁻

Complementation

Cross the Yfg⁻ *MAT α* mutant to *MAT α* tester strains. Isolate diploid strains. Score for Yfg⁺ and Yfg⁻

MAT α yfg1 X

- MAT α YFG⁺* ○
- MAT α yfg1* ●
- MAT α yfg2* ○
- MAT α yfg3* ○
- etc. ○

Křížení – ověření - jedna mutace, meioticky defekt - rozdělení do komplementačních skupin (allelická kompl.)

Meiotic Analysis

Cross mutant to *MAT α YFG⁺*

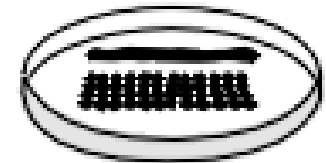
Isolate a diploid strain and Sporulate

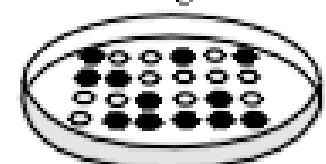
Digest ascus walls

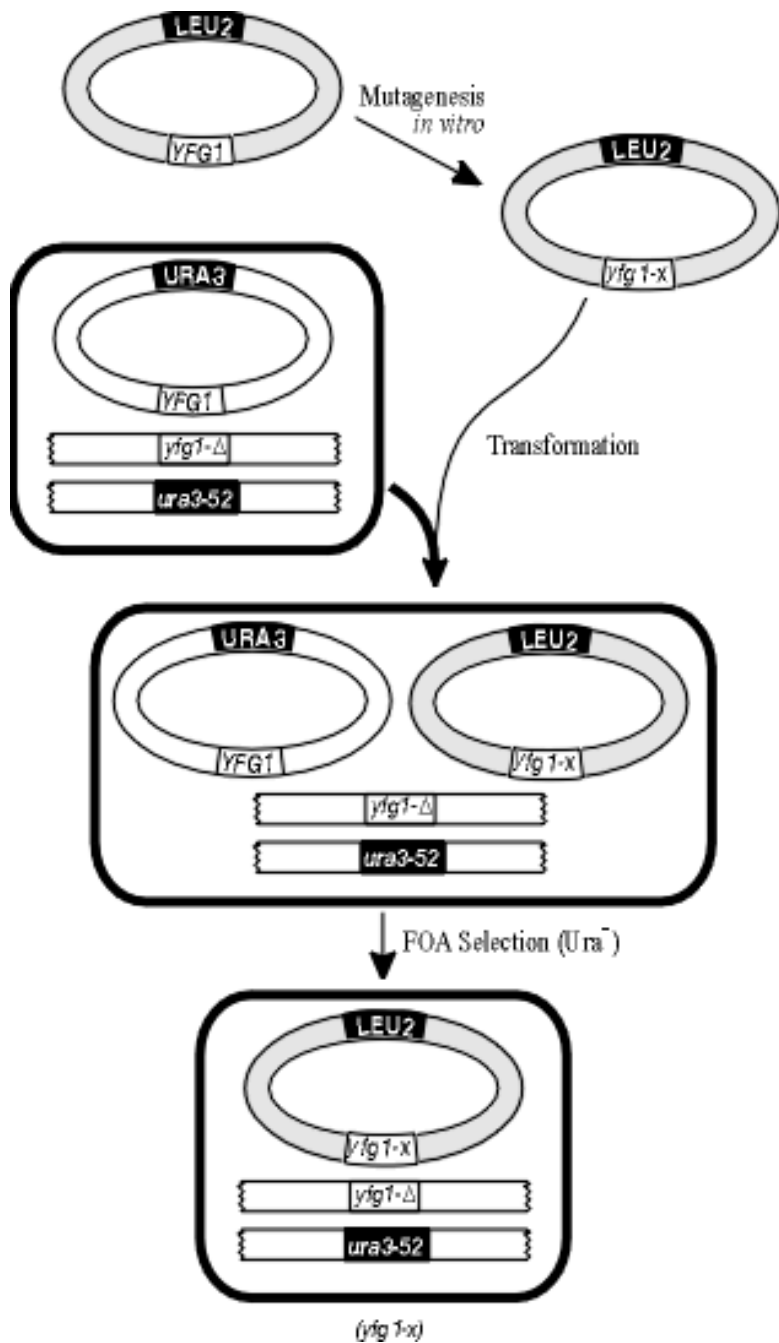

Dissect 4 spores of each tetrad

Score for Yfg⁺ and Yfg⁻

Při studiu známého genu používáme cílené mutagenese (např. pomocí PCR)

Plasmid shuffling

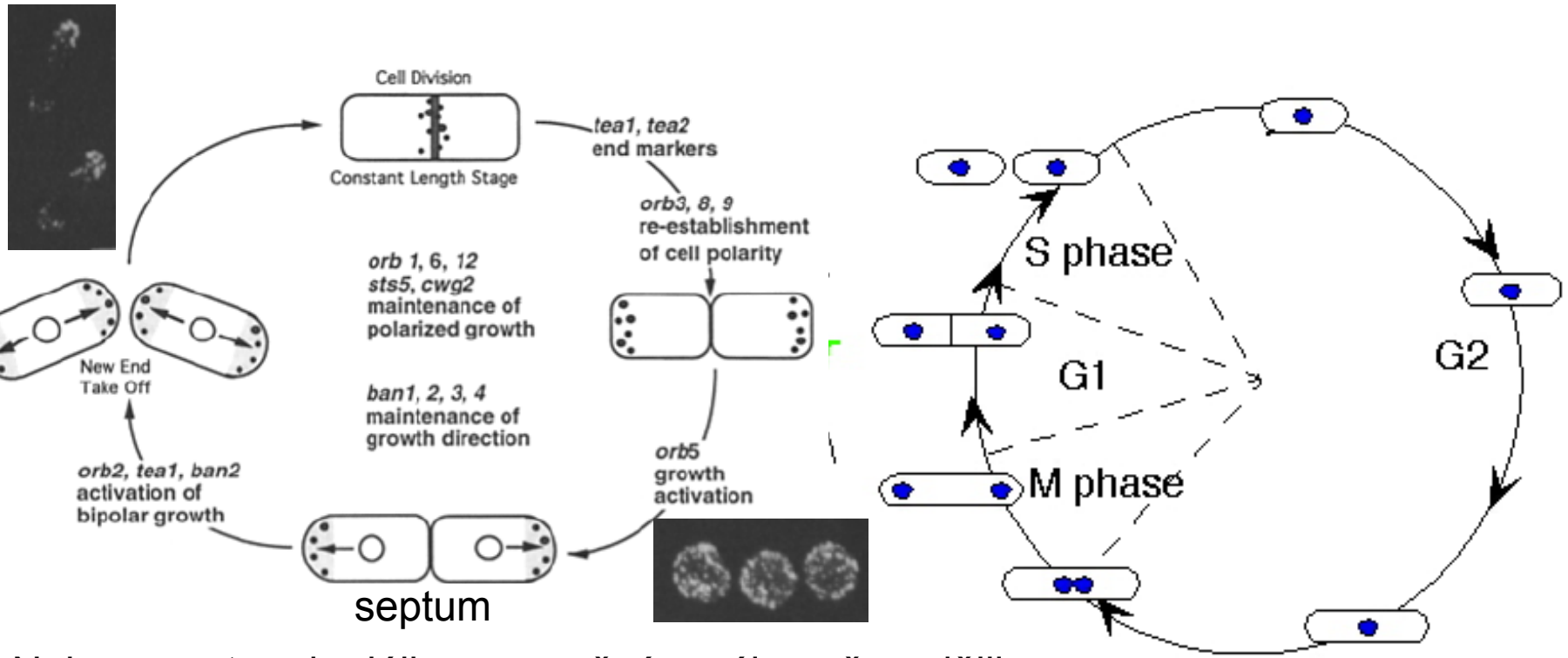
Testování *yfg1*- mutant

Podobně lze použít *ade2*, *ade3* systém s *YFG1* wt genem na *ADE3* plasmidu, který je červený – po ztrátě *ADE3* plasmidu jsou sektory kolonii bílé (mutace *ade3* enzymu blokuje metabolickou dráhu před *ade2* a nevzniká červený metabolit)

Je ovšem lepší mutantu integrovat do chromosomu než testovat plasmidovou kopii

Buněčný cyklus *S. pombe*

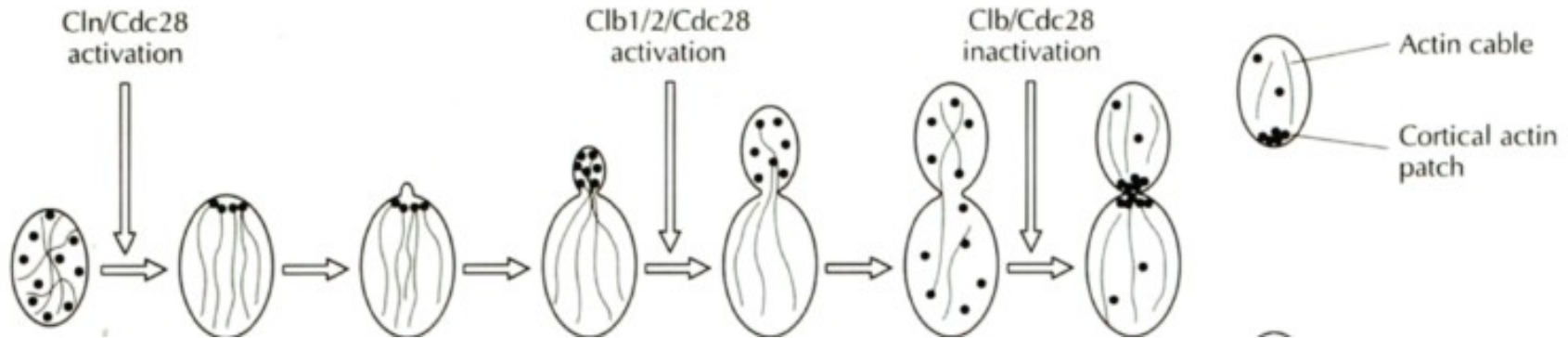
S. pombe má rovnocenné dělení - vznikají buňky stejné velikosti – hned vstupují do S fáze (jsou dostatečně velké) – pro vstup do mitózy musí být dvojnásobná velikost (kontrola v G2 fázi => nejdelší je G2 fáze)

Nejprve rostou do délky na opačném pólu než se dělily

Vegetative (mitotic) cycle

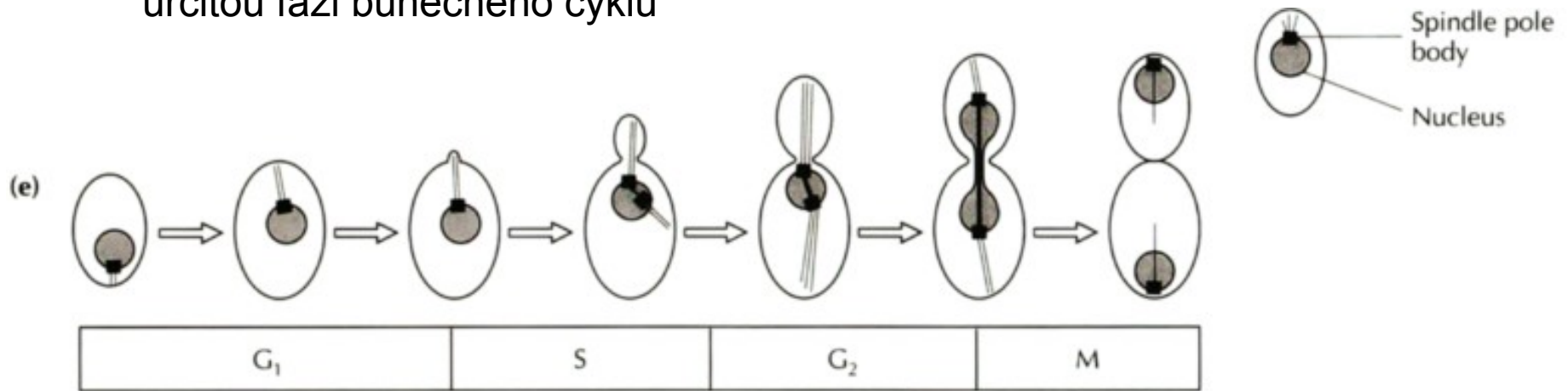
Buněčný cyklus *S. cerevisiae*

- zahájení tvorby pupene a duplikace SPB – začátek S fáze
- rozchod jaderných plaků na opačné póly – přechod z S do G2 fáze
- jádro se protahuje – začátek M fáze (mitózy)
- oddělení pupene – cytokineze – přechod z M do G1

- Oddělená dceřinná buňka je menší než mateřská – nerovnocenné dělení – pro další dělení musí dosáhnout určité velikosti => dlouhá G1 fáze (*S.pombe* má rovnocenné dělení – velikost se kontroluje v G2 fázi => nejdelší je G2 fáze)

Buněčný cyklus *S. cerevisiae*

- Generovali teplotně-citlivé mutanty, z kterých vybírali kmeny zastavující v určité fázi buněčného cyklu (*cdc* = „cell division cycle“ mutanty)
- Výběr dle morfologických (diagnostických) znaků charakteristických pro určitou fázi buněčného cyklu

- zahájení tvorby pupene a duplikace SPB – začátek S fáze
- rozchod jaderných plaků na opačné póly – přechod z S do G₂ fáze
- jádro se protahuje – začátek M fáze (mitózy)
- oddělení pupene – cytokineze – přechod z M do G₁

- Oddělená dceřinná buňka je menší než mateřská – nerovnocenné dělení – pro další dělení musí dosáhnout určité velikosti => dlouhá G₁ fáze (*S.pombe* má rovnocenné dělení – velikost se kontroluje v G₂ fázi => nejdelší je G₂ fáze)

Nobelova cena za výzkum buněčného cyklu v roce 2001

Leland Hartwell začala studovat buněčný cyklus v 60. letech na *S. cerevisiae*. Podařilo se jí izolovat kvasinky, které měly mutovaný gen kontrolující buněčný cyklus. V následujících letech identifikovala podobným způsobem více než 100 genů kontrolujících buněčný cyklus. Také sledovala citlivost kvasinek na poškození DNA radiací. Zjistila, že BC je při poškození DNA zastaven – aby získal čas na opravu DNA

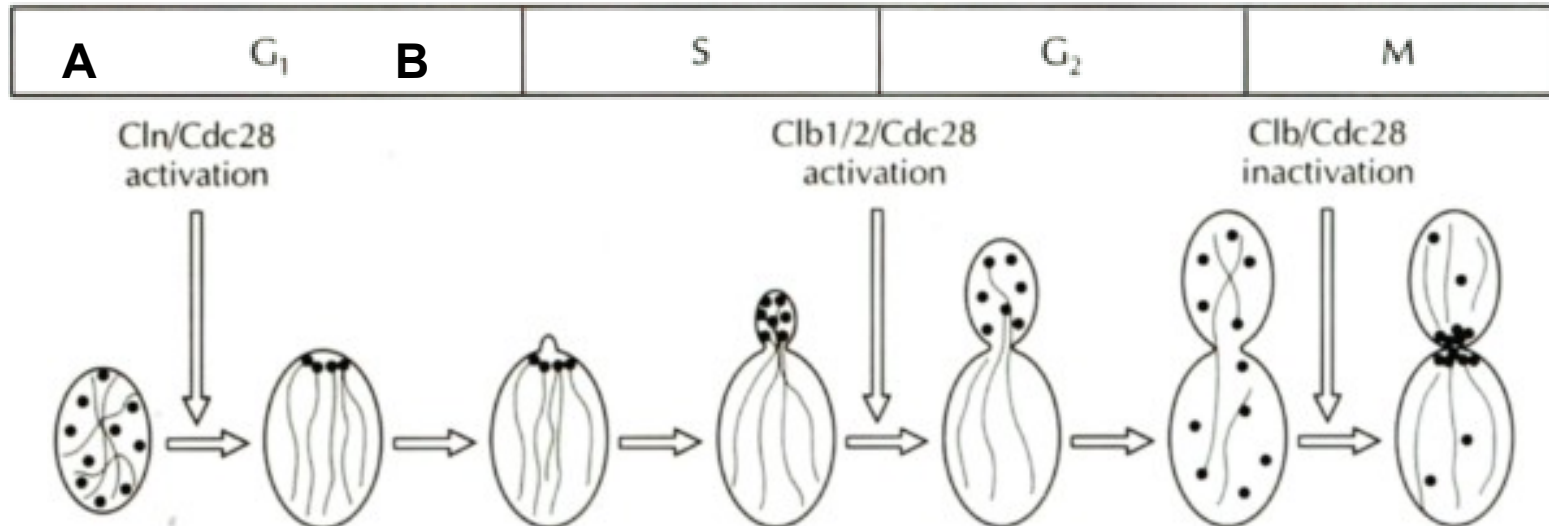
Paul Nurse studoval buněčný cyklus na *S. pombe*. V 70. letech objevil gen *cdc2*, který je zodpovědný za regulaci většiny fází BC. V roce 1987 izoloval homologní lidský gen a nazval jej CDK1 (cyclin dependent kinase).

Tim Hunt na začátku 80. let objevil první cyklin – cykliny jsou proteiny, které jsou syntetizovány a odbourávány během určité části buněčného cyklu. Cykliny se váží na CDK a regulují jejich aktivitu.

Klíčovým mezníkem BC u *S. cerevisiae* je START, kdy se rozhoduje o přechodu z G1 do S fáze:

- pro další dělení musí buňka v G1 fázi dosáhnout určité velikosti
  - haploidní buňky v přítomnosti partnera zastavují v G1 fázi a konjugují
  - diploidní buňky (při nedostatku N a C) zastavují v G1 a zahajují sporulaci
  - při vyčerpání živin z média přechází z G1 do stacionární fáze
  - nedostatek dusíku – růst pseudohyf
-
- STARTovní interval lze rozdělit na úsek A a B
  - v úseku A se rozhoduje o přechodu do stacionární fáze (mutanty zastavené v této fázi nemohou konjugovat)
  - v úseku B se rozhoduje o konjugaci či sporulaci (arest pomocí alfa-faktoru, nemůže být zvolena alternativa přechodu do stacionární fáze)
  - v úseku A hrají roli *CDC25* a *CDC35* (komponenty RAS dráhy)
  - pro úsek B (a další „checkpoints“) je klíčový *CDC28* (tj. CDK1) a příslušné cykliny

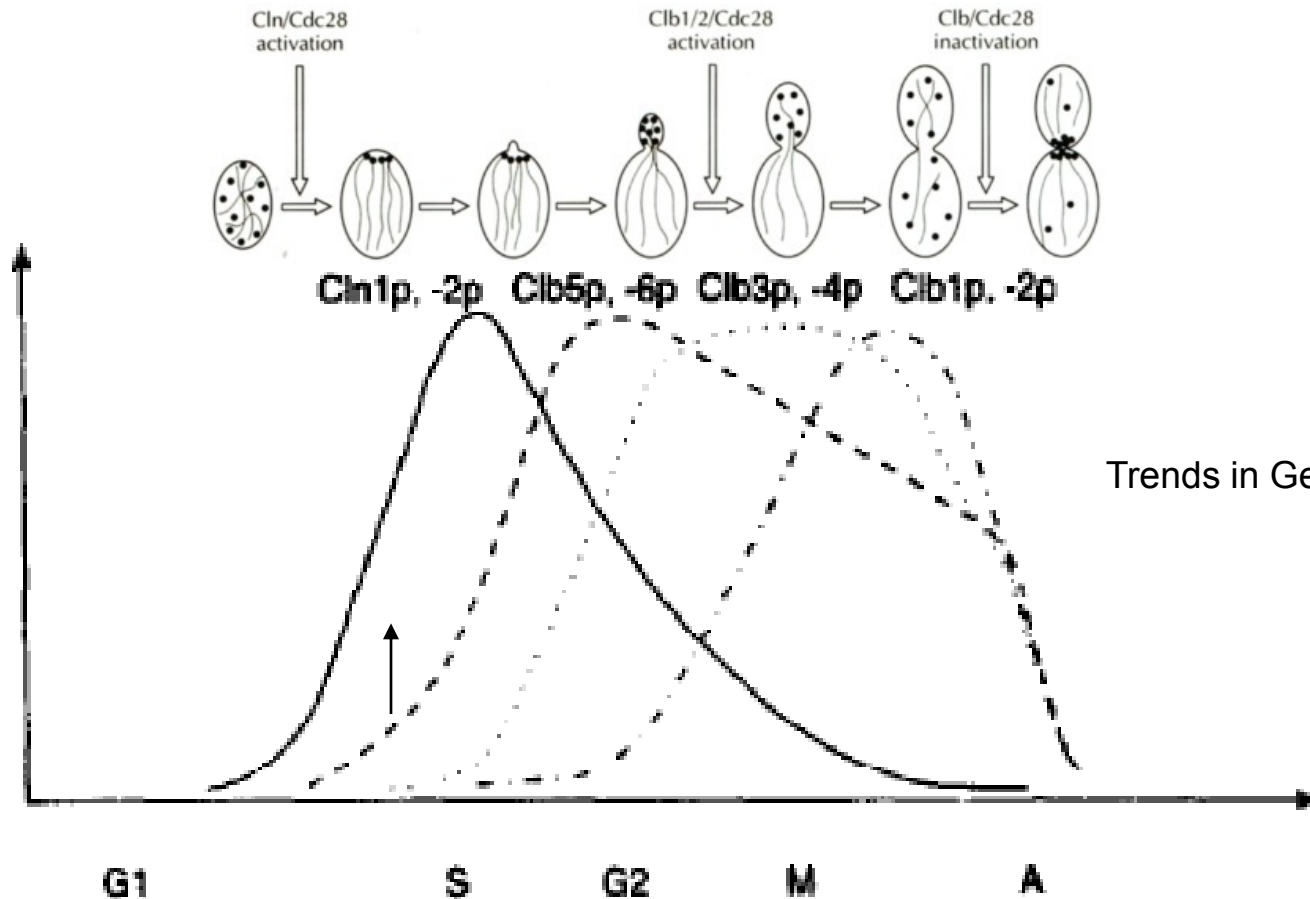

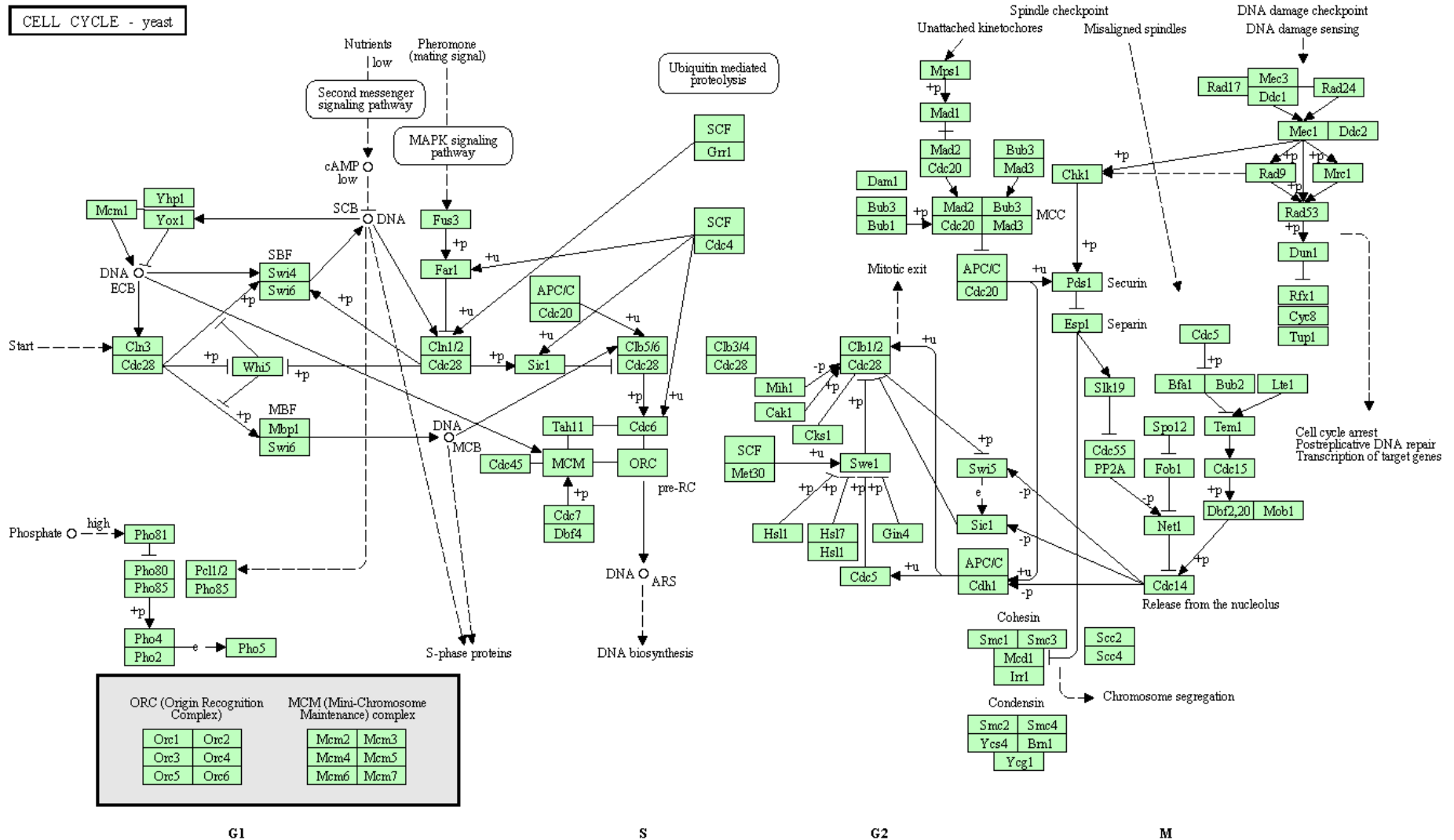
CDC28 a cykliny u *S. cerevisiae*

Interakce fosforylované Cdc28p s cyklinem (defosforylace) vzniká aktivní komplex:

- v G1 fázi *CLN1* a *CLN2* (*CLN3* mRNA je konstantní)
- pro vstup do S fáze jsou nutné *CLB5* a *CLB6* (transkripce stimulovaná *CLN*)
- zahájení mitózy se účastní *CLB3* a *CLB4*
- mitózu ukončují *CLB1* a *CLB2*

CELL CYCLE - yeast

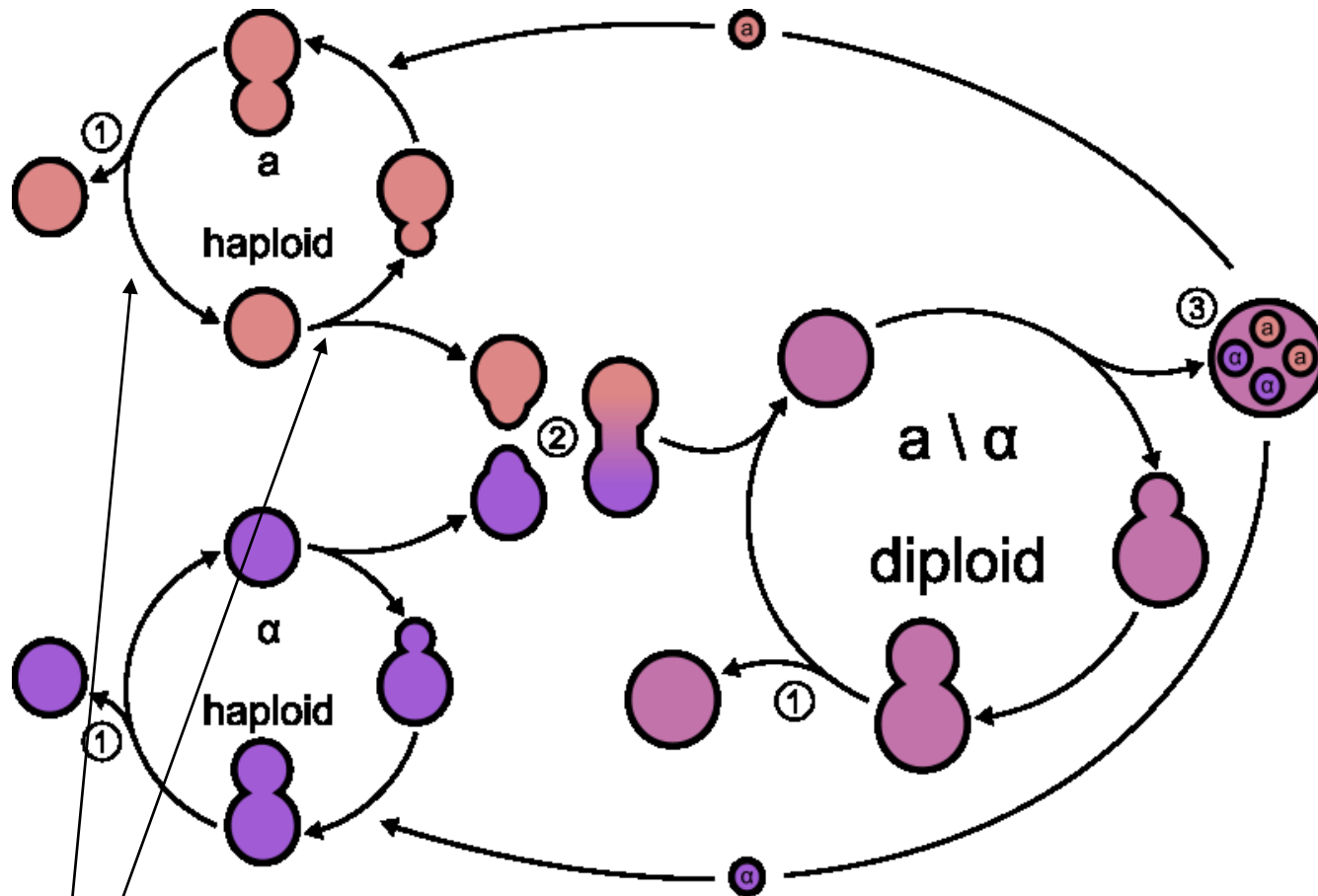
G1

S

G2

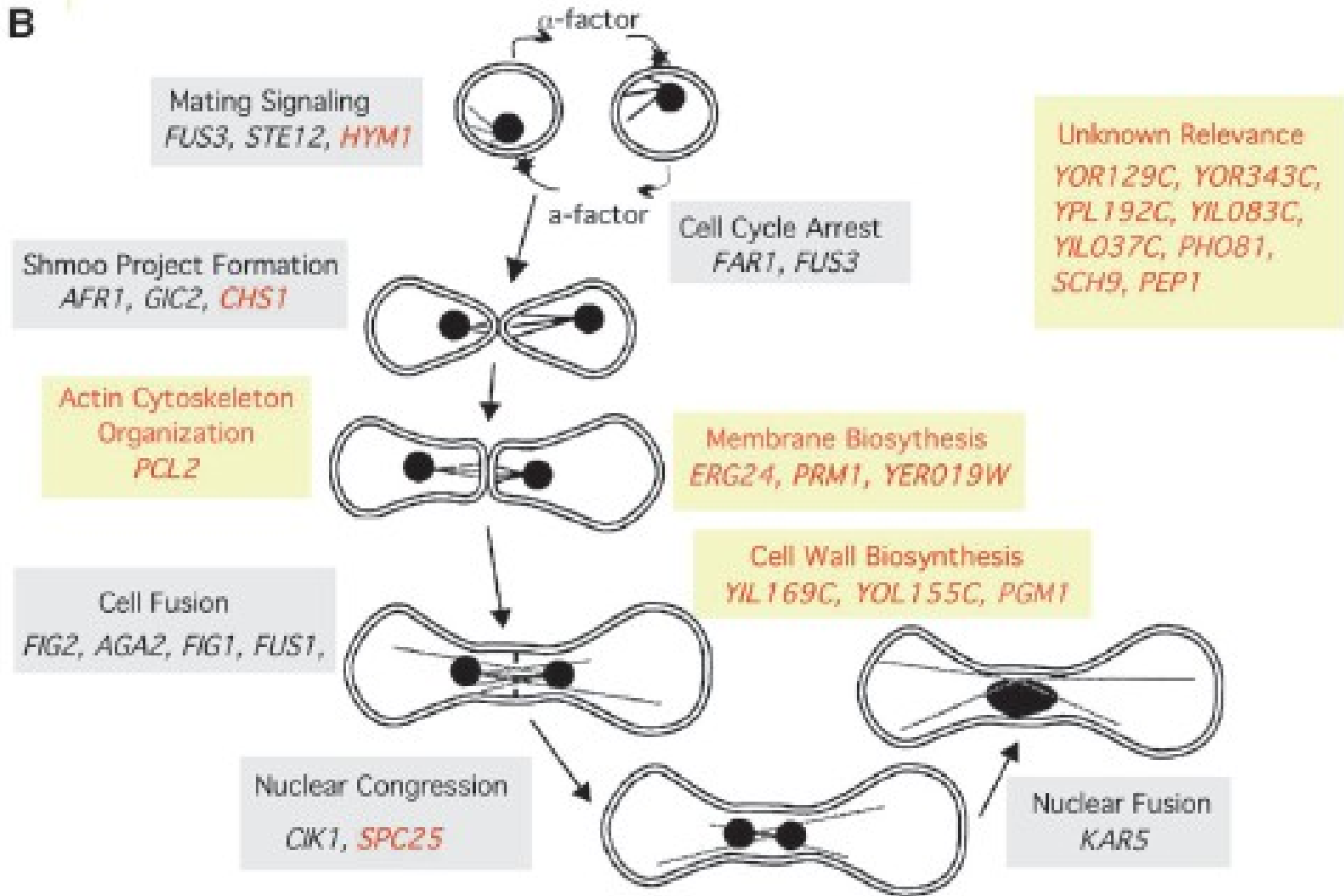
M

Párování *S. cerevisiae*

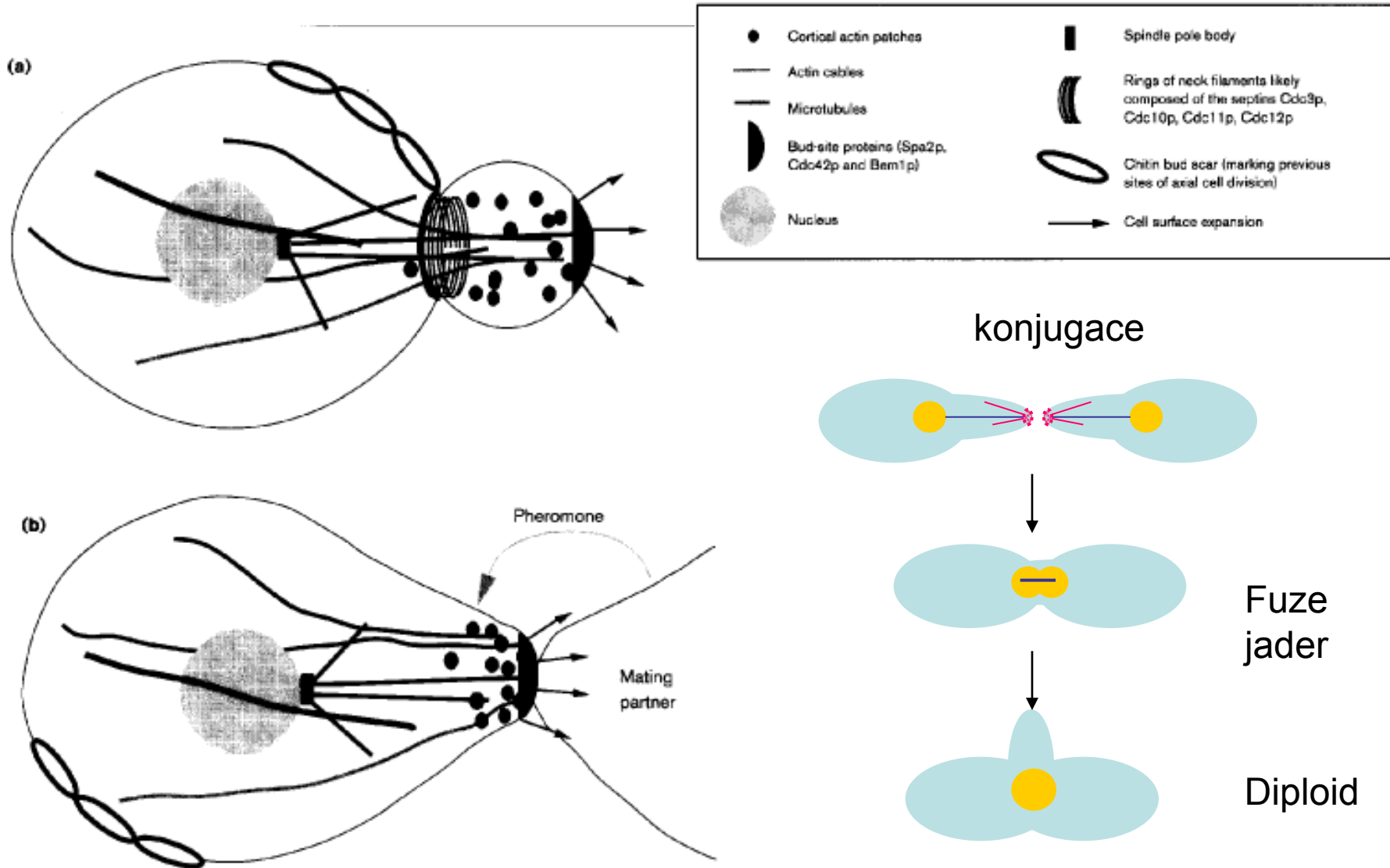

- v úseku A se rozhoduje o přechodu do stacionární fáze (mutanty zastavené v této fázi nemohou konjugovat)
- v úseku B se rozhoduje o konjugaci (za přítomnosti alfa-faktoru dochází k zastavení buněčného cyklu)
- α-feromon se používá k synchronizaci buněk v G1 (elutriace pro buňky v G0, HU pro S fázi, nocodazol pro G2)

Funkce jednotlivých proteinů v průběhu párování/matingu

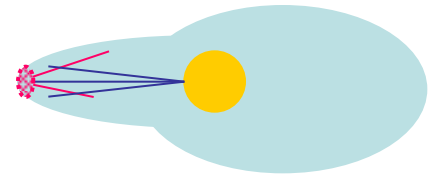
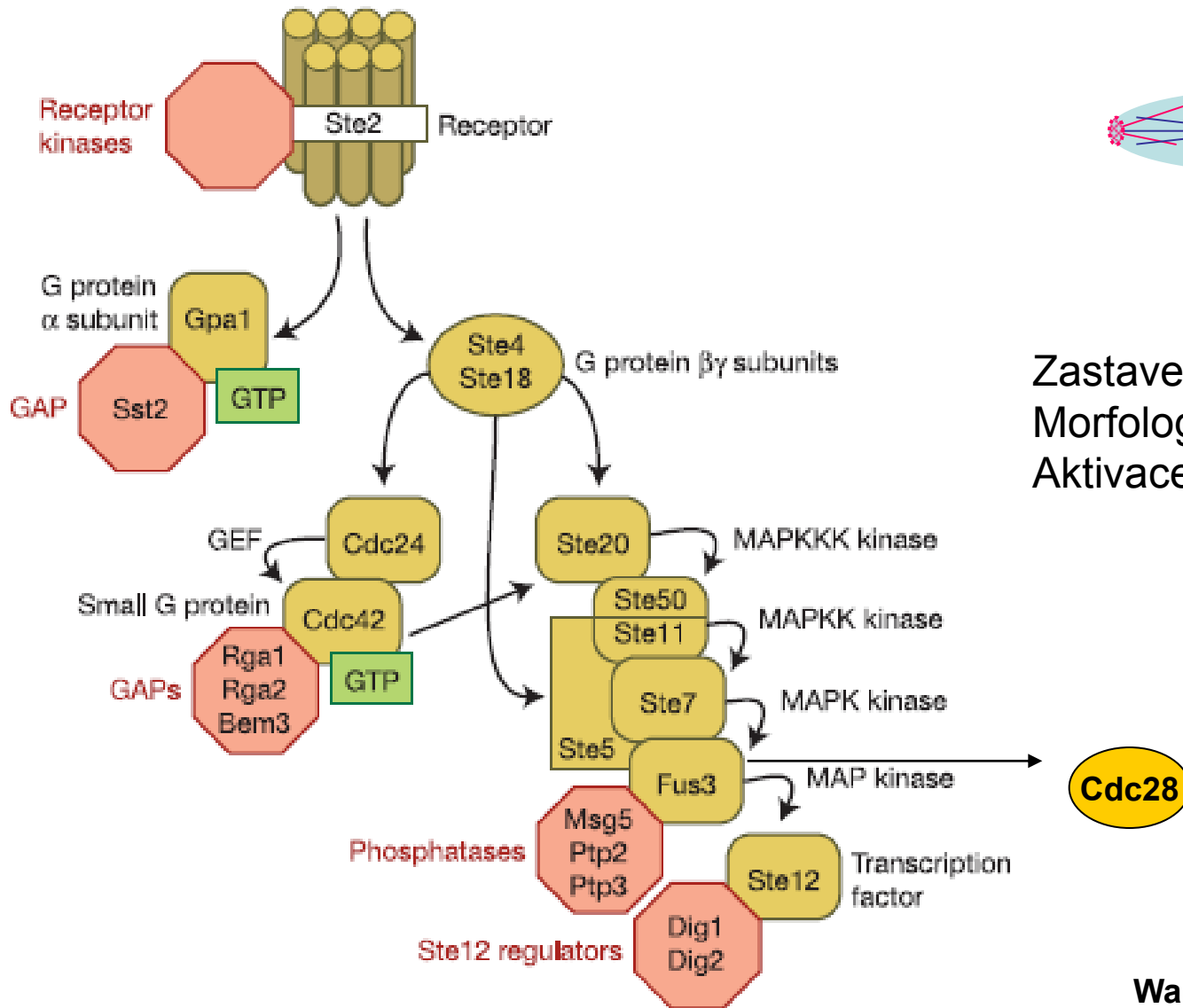

Párování *S. cerevisiae*

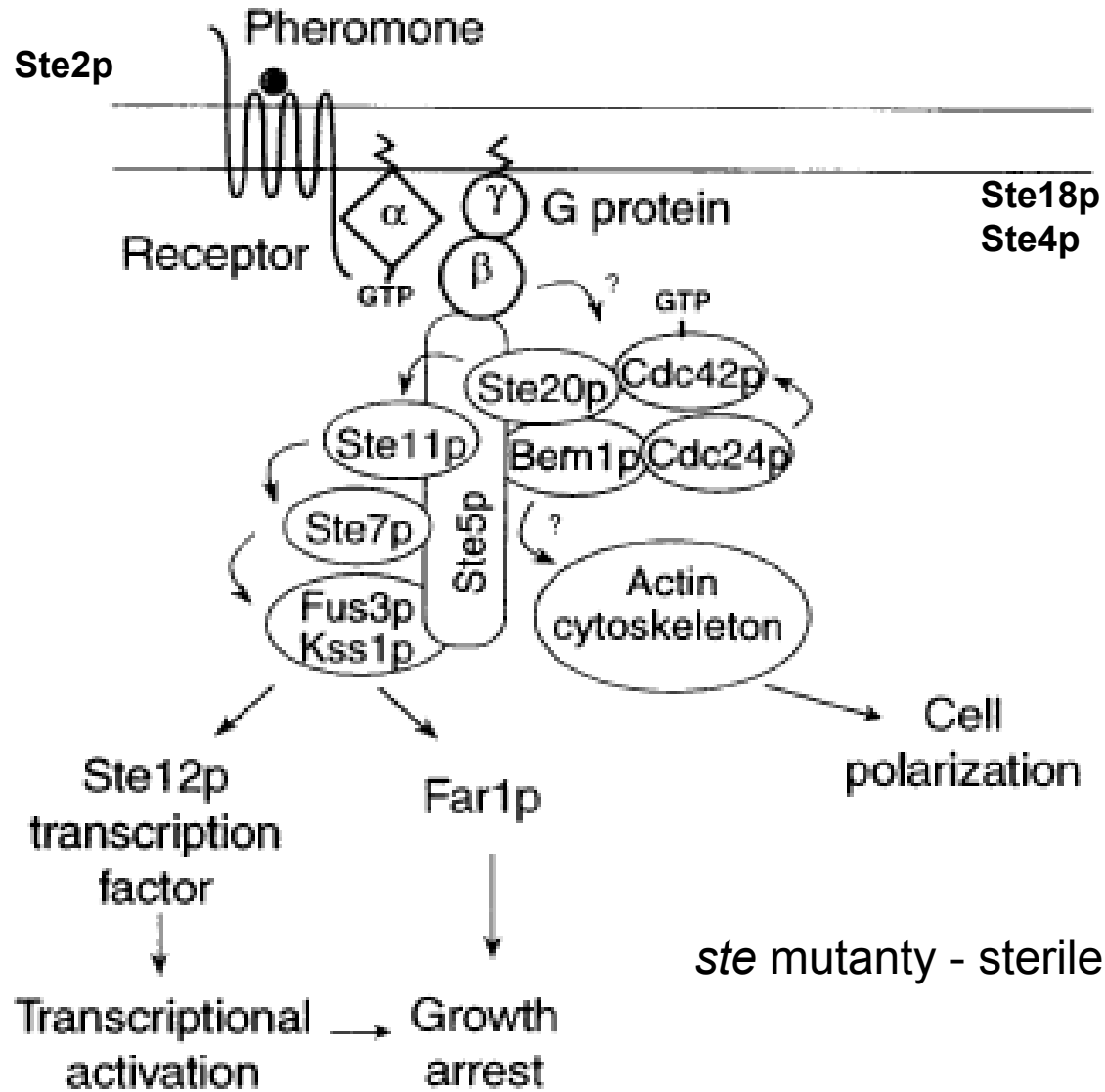
Chant, Curr Opin in Cell Biol, 1996

Signální dráha – α faktor

Zastavení buněčného cyklu
Morfologické změny (aktin)
Aktivace transkripce

Signální feromonová dráha

ChIP on CHIP se Ste12p transkripčním faktorem

A

